

Ordning for Kirkens Vedkommende. Dette er en Adskillelse mellem Stat og Kirke, som forekommer mig mindre naturlig og mere uvant. Saalenge vi havde en Statskirke hos os, kunde der da i ethvert Tilfælde ikke være Tale om en saadan Adskillelse. Nu kan jo ganske vist Folkekirken — ialtsald theoretisk — give Plads for en saadan Adskillelse, men lykkeligtvis er det dog her i Landet saaledes, at Folkekirken kan siges tillige at være Landskirke, idet det er forholdsvis meget Faa, der have sluttet sig til andre Religionsksamfund, i Forhold til den store Mængde af Landets Borgere, som tilhøre Folkekirken. Foraavidt er altsaa Stillingen i det Væsentlige den samme nu som tidligere, da vi havde en Statskirke. Dengang kunde det, som sagt, ikke møde, at man skulde ville ordne en saadan Sag først fra Statens og siden fra Kirkens Side, og at man skulde kunne gjøre en skarp Adskillelse derimellem. Men jeg tror heller ikke, at en saadan Adskillelse nu finder Sted. Naar der dernæst navnlig blev henviist til, at naar Staten gennem den borgerlige Lovgivning havde ordnet disse Spørgsmaal paa en vis Maade, saa kunde Kirken derefter ved at ordinere sine Embedsmænd indrette sig, som det vilde, og altsaa unblade at ordinere dem, som ikke havde opfyldt deres Børnepligt, saa forudsætter dette i alt Fald, at Kirken skulde kunne bevæge sig med en Frihed, som ikke finder Sted hertilands. Den hele skarpe Adskillelse mellem Stat og Kirke — hvorved det forudsættes, at de ikke gaae Haand i Haand, saaledes at Staten gennem sin Lovgivning søger at lempe sig efter Kirkens Anskuelse, og at Kirken omvendt slutter sig til Staten saa meget som muligt — denne hele Adskillelse synes at indeholde Betænklichkeiten, som føre langt ud over den nærværende Sag. Den synes blandt Andet at føre til, at man saa maa have en fuldstændig forandret Organisation af Kirkesamfundet, en Forandring i hele Kirkens Forsatning, — Noget, som Repræsentationen jo ikke hidtil har havt synderlig Sympathi for. Jeg skal dog ikke forfølge dette Punkt videre, men vende tilbage til mit Udgangspunkt, at, skjøndt det Endringsforslag, som foreligger fra flere Medlemmers Side,

ganske vist i og for sig, ikke er tilfredsstillende, saa er det dog bedre end det Forslag, som foreligger fra den ærede Ministers Side, og jeg vil stemme for det.

Saffner: Jeg skal kun tillade mig i al Korthed at motivere min Afstemning. Jeg kunde egentlig gjøre dette ved blot at henvise til de Ord, som vi hørte fra den sidste ærede Tale i Begyndelsen af hans Foredrag; men der er fremkommet en Yttring af den høitærede Justitsminister, som jeg tillige finder mig foranlediget til at dvæle et Øieblik ved. Den høitærede Justitsminister udtalte saavel idag som forrige Gang, da denne Sag var under Forhandling, at han ikke kunde erkjende, at en Geistlig havde mere Ret end enhver anden Statsborger til at blive fri for Opfyldelsen af Børnepligtsskylden. Jeg beklager, at dette er den høitærede Justitsministers og Regeringens Anskuelse, skjøndt jeg formoder, at man i de Ord, som jeg nys hørte af den høitærede Kirkeminister om, at han i denne Sag havde strakt sig saa langt, som han kunde, nærmest kan lægge den Betydning, at han ikke er fuldkommen enig med Justitsministeren i selve denne hans Hovedanskuelse. Jeg kan ikke indrømme, at der ikke skulde tilkomme den geistlige Mand, den Mand, der har faaet Indvielse til kirkelig Tjeneste, en større Ret end enhver anden Statsborger til Fritagelse for Opfyldelse af Børnepligtsskylden. Jeg fordreer Saadant ikke for de enkelte Mænds Skyld, men for Kirkens egen Skyld. Hvor meget man end kan ønske at gennemføre Lighedsprincippet, saa tror jeg dog, at der kan være Omstændigheder, hvor man maa finde sig i at gjøre Brud derpaa, og saadanne Omstændigheder foreligge formeentlig i det her omhandlede Tilfælde. Jeg ønsker, som jeg nys sagde, en saadan Fritagelse for Kirkens Skyld og ikke for de enkelte geistlige Mænds Skyld, men jeg ønsker den tillige for min egen, for Folkekirken Medlemmers Skyld. Jeg for mit personlige Vedkommende har ikke kunnet sætte mig ind i den Tanke, at en Mand, der har modtaget Indvielse til Folkekirken Tjeneste, — der ligger for mig en stor Betydning heri — skal indkaldes til at gjøre Tje-